

De Katholieke Kerk in België 2021

VOORWOORD

Beste lezer

Dit rapport blikkt terug op 2020, het jaar dat de coronapandemie de wereld hertekende. De hele samenleving moest zich een weg zoeken doorheen angst voor besmettingen en een grote druk op het gezondheidssysteem, doorheen beperkingen en versoepelingen. Alles werd anders: het samenleven en samenzijn, het leren en werken.

Ook voor de Kerk was 2020 een leerproces. Op veel plaatsen bleven de kerken open, maar we konden maandenlang niet samenkomen, ook niet voor de eucharistie. De beperkingen deden pijn.

Maar die beproeving was tegelijk een uitnodiging om te onderscheiden wat echt belangrijk is. Ze heeft ons nog beter geleerd hoe belangrijk solidariteit is en hoezeer we elkaar nodig hebben. Geen echte vrijheid zonder solidariteit.

Veel moest verschoven worden: dopen, eerste communies, vormsels, huwelijken. Maar wat zich in 2020 niet naar een latere datum liet verschuiven, waren ziekte, sterven en dood. Al te vaak bleven mensen alleen in hun laatste levensfase. Voor rouwende families waren de beperkingen op het aantal aanwezigen bij uitvaarten extra pijnlijk.

© Frank Bahnmüller

In die moeilijke tijden was een bijzondere rol weggelegd voor de pastores en pastorale vrijwilligers in ziekenhuizen en rust- en verzorgingstehuizen. Ondanks de contactbeperkingen probeerden ze er te zijn voor ouderen en zieken en vooral voor mensen in hun laatste levensdagen. Ze ondersteunden overbelaste zorgkundigen en namen waar mogelijk taken van hen over. Over hun waardevol werk bericht dit jaarrapport met cijfers en getuigenissen.

Niet alleen via de zorgpastores was de Kerk in de pandemie de mensen nabij, maar ook via de talloze vrijwilligers die zich hebben ingezet (en dat blijven doen!) voor armen, daklozen en andere kwetsbare mensen. De noden stegen in 2020, zo bevestigden alle organisaties, maar de bereidwilligheid en vrijgevigheid bleven niet achter. Ja, er was de gezondheidscrisis, met veel angst en onzekerheid, maar dit jaarrapport nodigt uit om ook de solidariteit en het engagement, het goede en het hoopvolle te zien in dat soms donkere jaar 2020.

+ Kardinaal Jozef De Kesel

Voorzitter Bisschoppenconferentie van België

Cijfers over de Kerk

Enkele verduidelijkingen

Indien u vragen of opmerkingen heeft over dit rapport, of informatie over uw initiatief of vereniging wenst door te geven voor een volgende editie, kan u mailen naar: jaarrapport@interdio.be.

Dit is het **vierde jaarrapport** waarin de katholieke Kerk van België een breed panorama wil schetsen van de activiteiten binnen de Kerk en de met haar verbonden organisaties. Dit rapport gaat over het jaar **2020**.

Net als de voorgaande edities geeft ook dit jaarrapport **geen exhaustief beeld van de Kerk**. Daarvoor zijn de diensten en organisaties (aalmoezeniersdiensten, solidariteitsorganisaties, lekenbewegingen, religieuze gemeenschappen ...) te talrijk en hun initiatieven te divers. De voorbeelden die in dit rapport worden gegeven, zijn louter illustratief.

Omwille van de leesbaarheid en het volume zijn bepaalde **onderwerpen niet opgenomen** (jeugdbewegingen, opvang van vluchtelingen ...). Dit betekent niet dat die thema's en de inspanningen van de vele betrokken vrijwilligers niet van belang zouden zijn.

Alle organisaties en diensten die in dit rapport aan bod komen, hebben zich daartoe **uitdrukkelijk akkoord** verklaard. De cijfers over hun werking konden door de samenstellers

niet worden gecontroleerd en vallen onder de verantwoordelijkheid van de respectieve organisaties en diensten.

Na vier jaar blijft een systematische informatieverzameling binnen de Kerk moeilijk. De structuur van de Kerk met een **grote autonomie van bisdommen en organisaties** maakt dat er weinig uniformiteit bestaat in het bijhouden van gegevens en cijfers. Bovendien hebben slechts weinig bewegingen de gewoonte statistieken over hun werking bij te houden. Zeker wat betreft de talrijke **vrijwilligers** (aantallen, gepresteerde uren) vallen de lacunes op. Als de Kerk haar maatschappelijke relevantie met betrouwbare cijfers wil onderbouwen, dienen hier stappen te worden gezet.

Bij de start van de jaarrapportage was er de hoop kerkstatistieken op te bouwen die bepaalde tendensen binnen de Kerk zouden illustreren of blootleggen. De **coronacrisis** van 2020 heeft dat bemoeilijkt. Zeker de cijfers over de kerkpraktijk in 2020 kunnen niet worden ingepast in een evolutie op langere termijn.

Voor elementen waarop de coronacrisis geen impact had (bv. benoemingen van priesters of leken) kunnen de vergelijkingen met voorgaande jaren uiteraard wel worden gemaakt.

Alle volledige jaarrapporten zijn te vinden op **www.jaarrapportkerk.be**. Wie dat wil, kan zelf cijfers vergelijken. In hun totaliteit bieden de verzamelde jaarrapporten ook een vollediger beeld van het leven in de Kerk dan een individueel rapport vermag.

Het rapport werd op vraag van de Bisschoppenconferentie van België uitgewerkt door Stéphane Nicolas en Jeroen Moens, in samenwerking met prof. dr. Wim Vandewiele (KU Leuven) en prof. dr. Catherine Chevalier (UCLouvain). Tommy Scholtes s.j., Bernard Dufour, Bruno Spriet en Pieter Vandecasteele maakten eveneens deel uit van de stuurgroep, die onder toezicht stond van mgr. Herman Cosijns.

Inhoudstafel

Voorwoord kardinaal De Kesel	3	Deel 4: Kerk in cijfers	56
Cijfers over de Kerk: enkele verduidelijkingen	6	Parochies – kerken	58
Deel 1: Pastores in de zorgsector	10	Leken	58
Inleiding bisschoppen-referent	12	Werknemers bisdommen	59
Benoemde pastores: taken	14	Priesters	59
En toen kwam corona ...	16	Permanente diakens	61
Vrijwilligers in de zorgsector	20	Jongerenwerking	61
Spiritwijzer / Spiritual Care	22	Catechisten	61
Zorggroep Alexianen	27	Bedienaars eredienst	61
Lancering netwerk katholieke ziekenhuizen	29	Aalmoezeniers gevangenissen	62
Deel 2: Zorg voor armen en kwetsbaren	30	Bisdom bij de Krijgsmacht	63
Organisaties	32	Religieuzen	64
Bisdommen	43	Seksueel misbruik	66
Parochies	45	Katholieke media	67
Religieuzen	46	Solidariteitsorganisaties	74
Caritas Hulpbetoon	47	Onderwijs	81
Caritas Secours	49	Deel 5: Bewegingen	86
Deel 3: Corona: impact op godsdienstpraktijk	50	België: bisdommen en bisschoppen	96

**PASTORES
IN DE ZORGSECTOR**

Mensen nabij - ook op afstand

Pastores in de zorgsector

Mensen nabij - ook op afstand

Het jaar 2020 blijft verbonden met het uitbreken van de coronapandemie. In de hele samenleving, maar vooral in de zorgsector, leidde dit tot zeer ingrijpende gevolgen. Alle zorgverleners stonden onder zware druk, maar konden rekenen op veel waardering en applaus.

Tijdens de pandemie nam het aantal existentiële, spirituele en pastorale vragen bij heel wat mensen sterk toe. De confrontatie met ziekte, sterven, rouw en eenzaamheid zorgde voor veel onzekerheid. Door de coronamaatregelen verminderde echter de beschikbaarheid van de zorgpastores. In tal van zorginstellingen kregen ze als niet-essentiële dienstverleners amper toegang tot patiënten of bewoners. Ook de vrijwillige medewerkers van de pastorale dienst en de ziekenbezoekers dienden zich op afstand te houden, net nu de vraag naar nabijheid zo groot was. Dit leidde tot heel wat onmacht en gesprekken over wat kon en niet kon. Godzijdank was er ook een grote creativiteit om langs veilig geachte wegen de afstand te overbruggen. Nieuwe vormen van nabijheid werden gevonden via digitale contacten en het livestreamen van liturgische vieringen. Ook met de

***We hopen dat de
bijdrage van
zorgpastores
maatschappelijk
meer erkenning
kan krijgen***

vertrouwde middelen van telefoon, post en drempelbezoeken probeerden zorgpastores en hun medewerkers goede contacten te onderhouden met zieken en ouderen. Bij al deze inspanningen konden ze doorgaans rekenen op goede samenwerking met andere zorgverstrekkers.

We zijn de zorgpastores en hun medewerkers bijzonder dankbaar voor al wat ze ondernamen in moeilijke omstandigheden. Op afstand omdat het niet anders kon, gaven ze toch uitdrukking aan de nabijheid van de Heer bij zieke en oudere medemensen. We hopen dat hun wezenlijke bijdrage maatschappelijk meer erkenning mag vinden en er steeds ook nieuwe vrijwilligers gevonden worden om met hen samen te werken.

Mgr. Jean-Luc Hudsyn

Mgr. Koen Vanhoutte

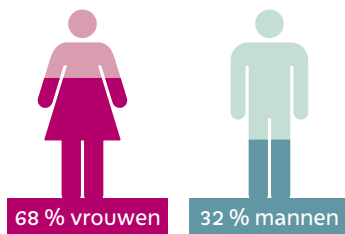
**Bisschoppen-referent voor de pastores
in de gezondheids-en welzijnszorg**

© Christa Damen

550
benoemde pastores
(vrouwen, mannen, leken en priesters)
in zorgvoorzieningen

Veel ziekenhuizen, woonzorgcentra en voorzieningen voor mensen met een handicap hebben een pastorale of spirituele dienst. Patiënten en bewoners kunnen bij de daaraan verbonden pastores terecht voor ondersteuning in hun zoektocht naar zingeving, doel en betekenis van hun leven. De pastorale medewerkers doen dit vanuit een christelijke inspiratie, met openheid en respect voor iedere (geloofs)overtuiging of levensbeschouwing. Dit kan door individuele gesprekken, in groepsessies of woorddiensten (gebedsmomenten).

Wie wil, kan aan de pastorale dienst ook een vertegenwoordiger vragen van een andere geloofsovertuiging of levensbeschouwing.

In de meeste zorgvoorzieningen waar pastores werken, zijn er zondagsvieringen die ze vaak zelf voorgaan of is er een communieronde. De pastores zorgen er ook voor dat er in de zorginstelling aandacht is voor

de grote kerkelijke feesten en ze organiseren bijvoorbeeld ook bedevaarten voor hun bewoners/patiënten.

Bovendien begeleiden de pastores sterven- den met een ziekenzegening of ziekenzalving en gaan ze voor in uitvaarten van patiënten van psychiatrische zorgvoorzieningen en van bewoners van woon- en zorgcentra en zorgvoorzieningen in de gehandicaptenzorg. Hierbij staan ze vaak in nauw contact met de familieleden van de patiënten/bewoners en vangen ze mee de familie op bij een overlijden van een patiënt/bewoner.

Naast een vormende en ondersteunende taak in de verdere uitbouw van de spirituele zorg in de eerstelijnszorgverlening, hebben pastores een zorg voor de medewerkers van de zorginstellingen. Ze adviseren ook het beleid in de uitbouw van een visie op de spirituele zorgverlening.

Guibert Terlinden
Aalmoezenier 'Cliniques universitaires
Saint-Luc' (Brussel)

Op een dag vroeg een professor anatomie mij of ik iets wou organiseren voor de families van de overledenen die hun lichaam aan de wetenschap hadden geschonken. Ik geloofde er eerst niet in en verwachtte niet meer dan 3 aanwezigen, maar vanaf het eerste jaar waren er 200 mensen van over heel België. De professor had dus duidelijk iets gezien dat ik niet had opgemerkt. Het erbetoon aan de overledenen wordt nu elk jaar voorbereid door de academische staf en de studenten van het tweede jaar geneeskunde die de lichamen gebruiken. Daarna gaan de studentenpastor en ikzelf de studenten ook bezoeken in de zaal waar de dissecties gebeuren. We staan samen met de studenten stil bij de diepere betekenis van de dissecties in de geneeskundeopleiding.

EN TOEN KWAM CORONA ...

De pastor achter het mondkapje

De **eerste lockdown** in maart 2020 betekende een moeilijke tijd voor de pastores voor wie persoonlijk contact met patiënten en bewoners cruciaal is. De situatie verschilde sterk van voorziening tot voorziening. Sommige ziekenhuizen en woonzorgcentra sloten de deuren voor de pastores. In andere werd opnieuw een 24 uur pastorale wachtdienst opgestart om afscheidsrituelen mogelijk te maken, ook op covidafdelingen. De spirituele zorg voor het personeel van deze afdelingen werd mede aan het pastoresteam toevertrouwd.

In sommige voorzieningen werkte de pastor 'thuis' of in een kantoor en werden contacten gelegd via mail, telefoon (en zelfs chat voor een jongere doelgroep van een psychiatrisch ziekenhuis). De pastores zorgden noodgedwongen voor een alternatief aanbod: gebedskaartjes en bezinningsbladen werden verspreid, liturgische vieringen

werden soms gestreamd vanuit de kapel of er werd een individueel alternatief voorzien in de kapel.

Ondersteunen en coachen van verpleegkundigen en artsen om zorg op te nemen voor spirituele en pastorale noden in die voorzieningen waar de pastor geen toegang had, gebeurde op heel wat plaatsen.

In veel woonzorgcentra kreeg de pastor ook tijdelijk andere taken omdat er handen tekort waren: maaltijdbegeleiding, hulp bij testen van personeel, telefonische opvang van de familieleden van coronapatiënten, begeleiden van familiebezoek ... Daarnaast werd de pastor ook ingeschakeld bij overlijdens en werd zeker ook de zorg voor familie en de zorg voor de zorgenden, meer dan anders, aan hen toevertrouwd.

In de **tweede coronagolf** werd overal opvallend meer aandacht geschonken aan pastorale begeleiding. Er waren opnieuw individuele gesprekken mogelijk, net als een pastoraal aanbod voor bubbels van bewoners (bijvoorbeeld een gebedsdienst i.p.v. een gezamenlijke eu-charistievieringen in de kapel). Ook afscheidsrituelen vonden dan overal ingang en werden ook meer en meer digitaal verspreid zodat ook familieleden die niet aanwezig konden zijn, toch betrokken werden.

De tweede coronagolf heeft ons erg getroffen. Het was toen een hele organisatie, met veel stress, om de hygiëneregels zo strikt mogelijk op te volgen. Op de covidafdelingen waren we gekleed als astronauten, maar gelukkig herkenden de mensen mijn stem. Voor de bewoners was het een bijzonder moeilijke periode. Daarom koos ik vooral positieve teksten en gebeden, die de mensen moed en hoop gaven.

Als aalmoezenier wil ik er ook zijn voor mensen met andere levensbeschouwingen. Ik ben er voor iedereen en dus probeer ik een positieve boodschap te brengen die iedereen begrijpt en ondersteunt: een glimlach, wat tederheid en aandacht. Iedereen telt voor mij, ongeacht religie. In het Evangelie gaat Christus ook om met iedereen.

Rita Didden

Pastor in een rusthuis (Blegny) en in een voorziening voor palliatieve zorgen (Foyer Horizon, Moresnet)

Karolien Helsen
Pastor woonzorgcentrum Ter Burg,
Nossegem

Lichtpuntjes voor elkaar

In maart 2020 werd er geen bezoek meer toegelaten in ons woonzorgcentrum. Voor de meesten van onze bewoners was net het bezoek van familie en vrienden het lichtpuntje in hun week. Ze misten ook de gezamenlijke activiteiten, gespreksgroepen en vieringen. Het kwam er voor de pastorale zorg op aan om goed te luisteren naar hun noden. Ik merkte een enorme nood aan verbinding. De verpleging en het verzorgend personeel hadden hun handen vol, dus stonden wij – ikzelf als pastor, de woonleefbegeleiders en de psychologen – hen bij.

Verbinding werd heel concreet. We faciliteerden telefoongesprekken, skypecontacten en 'vensteruifmomenten' tussen bewoners en hun familie. Ook in het weekend stonden we paraat om de verpleging bij te staan. Toen ik een bewoner naar het balkon bracht en hij vervolgens besepte dat het zijn dochter was die beneden naar hem zwaaide, was ik zelf ook ontroerd. Ook werd ik gegrepen tijdens de ziekenzegening van een gelovige dame met maar één van haar vijf kinderen erbij. Dat mensen niet met zijn allen samen afscheid mochten nemen, vond ik heel moeilijk. Tijdens de tweede golf was er gelukkig meer mogelijk.

Aanvankelijk hadden we praktisch geen besmettingen in huis. De eerste 'uitbraak' kwam eind april. De quarantaine van twee leefgroepen was heftig, maar de meeste bewoners hadden milde symptomen en herstelden snel.

Ik voelde de dankbaarheid van onze bewoners als ik tijd maakte om naar hun verhaal te luisteren of gewoon aanwezig te zijn bij hen zonder veel woorden. Het gemis van hun familie maakte hun eenzaamheid groter. Bewoners die tevreden waren met hun leven in het woonzorgcentrum, kregen het nu soms moeilijk. Dat er iemand naar hun pijn wilde luisteren, deed deugd. We organiseerden per leefgroep vieringen, bezinningen en pastorale gesprekken. Er was een digitaal aanbod in de advent en een digitale kerstbezinning die werd uitgezonden in kamers en leefgroepen. Dit alles bracht de mensen dichter bij elkaar. Voor de bewoners met dementie was er een aanbod met muziek, beeld, (Bijbel)verhalen en kleine gesprekken. Zij beleefden dit op hun manier en verwoordden hun gevoel bij wat ze zagen of hoorden. Dit was vaak ontroerend mooi. Het was geen gemakkelijke, maar in zekere zin toch een mooie tijd. Zorgverleners en bewoners werden even plaatsvervangend familie van elkaar. We mochten voor elkaar lichtpuntjes zijn in donkere dagen.

De fraterniteit van Tibériade in 2 ziekenhuizen

Acht broeders en zusters van de fraterniteit van Tibériade in Lavaux Sainte-Anne trokken midden november, tijdens de tweede grote corona-uitbraak, naar het ziekenhuis van Jolimont in La Louvière en naar dat in Lobbes. Acht weken lang probeerden ze er hun steentje bij te dragen.

Als gevolg van de lockdown moest het gastenverblijf van de Tibériade de deuren sluiten. Zo kregen de broeders en zusters tijd om zieken bij te staan. Vooraf kregen ze een snelcursus over de te volgen hygiënemaatregelen en over de menselijke en spirituele aspecten van het werk in een ziekenhuis. Hun missie was duidelijk: patiënten bezoeken, een luisterend oor zijn voor het zorgpersoneel en logistieke steun verlenen.

Op het einde van elke werkdag gingen de broeders en zusters naar de ziekenhuiskapel om de eucharistie te vieren. Daar werd gebeden voor de patiënten en de mensen die de voorbije dag in het ziekenhuis waren overleden.

Rachel Morand (ziekenhuispastor in Jolimont)
met broeder Séraphim en zuster Amandine

Vrijwilligers:

extra tijd en aandacht voor bewoners
en patiënten

Voorbeeld bisdom Antwerpen:

77 % van de zorgvoorzieningen hebben vrijwilligers verbonden aan de pastorale dienst/dienst zinzorg en pastoraal - Minimum 2 vrijwilligers tot een maximum van 30 vrijwilligers per zorgvoorziening

België: Een gemiddelde vrijwilliger in een zorgvoorziening presteert min. 3 uur/week.

Voor alle vrijwilligers in pastorale ploegen komt dat neer op

55.044 uur vrijwilligerswerk per maand.

Op jaarbasis komt dit neer op het werk van ongeveer

390 voltijdsequivalenten.

In de meeste zorgvoorzieningen konden de vrijwilligers in 2020 nauwelijks aan de slag door de coronamaatregelen. De cijfers zijn dus grotendeels gebaseerd op de situatie vóór de crisis.

9.618

vrijwillige
ziekenbezoekers
in parochies
en pastorale
eenheden

4.587
vrijwilligers
in pastorale ploegen
in zorgvoorzieningen

Spiritwijzer / Spiritual Care

SPIRITWIJZER

Instrument voor gesprekken die dieper en verder gaan

In zorg- en welzijnsvoorzieningen, in de interactie tussen zorgverleners en patiënten of bewoners, komen vaak diepmenselijke thema's aan bod. De spiritwijzer is een concreet hulpmiddel voor ziekenbezoekers, verpleegkundigen, medewerkers van woonzorgcentra om in het persoonlijke contact aandacht te hebben voor levensvragen en zinbeleving. Het werd ontwikkeld om zorgverleners te ondersteunen om het vaak moeilijke gesprek over de diepere vragen niet uit de weg te gaan. De spiritwijzer wil zo verbinding creëren tussen de eerstelijnszorg en de pastor of spiritueel zorgverlener op de tweede lijn.

Verschillende spiritwijzers

De eerste spiritwijzer werd ontwikkeld voor algemene ziekenhuizen. Daarna ontstonden ook andere versies: voor gebruik in ouderenzorg, in geestelijke gezondheidszorg, in de thuiszorg en ook een spelvorm voor mensen met een handicap.

Vlaanderen: In 2019 en 2020 werden van de diverse spiritwijzers **7.602 exemplaren** aangekocht door zorgvoorzieningen en pastores. De meeste worden gebruikt in de ouderenzorg (3.837) en in de geestelijke gezondheidszorg (1.630).

Meneer X heeft het moeilijk met wat hem overkomen is: een hersenbloeding en de effecten ervan. Tijdens de revalidatie wordt hij emotioneel als hij op de grenzen van zijn kunnen stuit. Via de poort van de gevoelens helpt de spiritwijzer me om verborgen spirituele noden te horen: 'Hoe kan ik dit alles bekijken?', 'Wat vind ik zinvol om voor te leven?'. Als ik terugkoppel naar de verpleegkundigen, bevestig ik hun aanvoelen, maar ook dat zij erkenning kunnen geven aan zijn verdriet. Een later thuisbezoek blijkt helend. Meneer vertelt dat hij een stuk(je) van zichzelf heeft teruggevonden. Dit geeft moed.

Marieke Desendere
Pastor AZ Sint-Lucas, Brugge

Franstalig België: de dienst Spiritual Care

De dienst Spiritual Care werd opgericht in januari 2020 vanuit de overtuiging dat de best mogelijke spirituele zorg een fundamenteel onderdeel is van integrale zorg. De coronacrisis heeft dat alleen maar bevestigd.

De dienst is verbonden aan het Interdiocesaan Centrum in Brussel en telt twee medewerkers: zij ondersteunen de diensten voor gezondheidspastoraal van de Franstalige bisdommen en vicariaten.

De dienst ontwikkelde een koffer met 4 tools die toelaten de existentiële, spirituele en/of religieuze vragen te onderscheiden en te verkennen bij verschillende groepen: patiënten in ziekenhuizen, rusthuisbewoners, personen met een handicap. De tools kunnen ook gebruikt worden in de geestelijke gezondheidszorg, in de thuiszorg, in gevangenissen of in gezins- en jongerenpastoraal.

De dienst zet in op twee grote werkterreinen:

- o vertalen en aanpassen van de Nederlandstalige spiritwijzers; de verspreiding ervan in Franstalig België; vorming geven over het gebruik aan pastores en zorgpersoneel;
- o vorming en ondersteuning van mensen die stervenden begeleiden, overeenkomstig de brief van de bisschoppen van België 'Uw hand in mijn hand. Pastorale zorg bij het levenseinde' (juni 2019).

© Zorggroep Alexianen

Veel algemene en psychiatrische ziekenhuizen, woonzorgcentra, voorzieningen voor mensen met een handicap ... in ons land zijn gesticht door religieuze congregaties.

Zo gaven ze gehoor aan de evangelische oproep om armen, zieken of gekwetsen te helpen en nabij te zijn. De laatste decennia werd het bestuur van die van oorsprong religieuze voorzieningen almaar meer toevertrouwd aan leken.

Vanuit de spirituele traditie van de stichtende congregatie behoudt de christelijke inspiratie er een vooraanstaande plaats en verzorgen zorgpastores er een pastoraal aanbod.

Zorggroep Alexianen

Voorzieningen:

- Psychiatrische kliniek Alexianen Tienen (5 gespecialiseerde afdelingen + campus in Leuven – 300 bedden)
- Hestia vzw (beschut wonen – 82 bedden)
- WZC Sint-Alexius: 60 bedden + 5 bedden kortverblijf + centrum voor dagverzorging + lokaal dienstencentrum
- WZC Huize Nazareth: 160 bedden + lokaal dienstencentrum + 24 assistentiewoningen
- WZC Passionisten: 54 bedden + 6 bedden kortverblijf + 49 assistentiewoningen + lokaal dienstencentrum

798 personeelsleden
101 vrijwilligers
3 pastores

Alexianen
ZORGGROEP TIENEN

Broeders alexianen

Tot 1800 was - naast de zorg voor pestlijders - het begraven van de doden de belangrijkste taak van de broeders alexianen. Nadien werd het verzorgen van geesteszieken, ook karaktergestoorde en moeilijk opvoedbare jongeren, hun voornaamste opdracht.

In 1998 werd het beheer van de 3 Vlaamse voorzieningen in Boechout, Grimbergen en Tienen overgenomen door de broeders van Liefde. De Waalse voorziening in Henri-Chapelle werd overgenomen door 'La Mutualité Chrétienne'. De voorzieningen behouden hun naam als alexiaanse voorziening en ook de link met de bezieling van de alexianen wordt behouden.

Pastoraal aanbod

In de verschillende voorzieningen is er een wekelijks aanbod van **bezinningen en vieringen voor bewoners, familieleden en vrijwilligers**. Naast de belangrijke kerkelijke feesten is er ook een verzoeningsviering, een gemeenschappelijke ziekenzalving, Mariaviering in de meimaand, een gedachtenisviering voor de overleden bewoners en personeelsleden van het afgelopen jaar, en een bedevaart met de bewoners.

Doorheen het jaar is er een uitgebreid aanbod aan **laagdrempelige spirituele activiteiten**: gedichtendag in de kapel begeleid met muziek voor en door collega's en patiënten, bezinnende wandeltocht naar Scherpenheuvel voor medewerkers, zingroepen voor bewoners met de seizoenen als rode draad, een rollatorzegening

Binnen de psychiatrische kliniek worden gespreksgroepen rond zingeving wekelijks opgenomen in het therapieschema. Wanneer bewoners, patiënten, medewerkers en vrijwilligers dit wensen is het steeds mogelijk om persoonlijk in gesprek te gaan met een van de pastores. De pastores werken hierbij complementair samen met de psychologen in hun ondersteuning aan bewoners en patiënten.

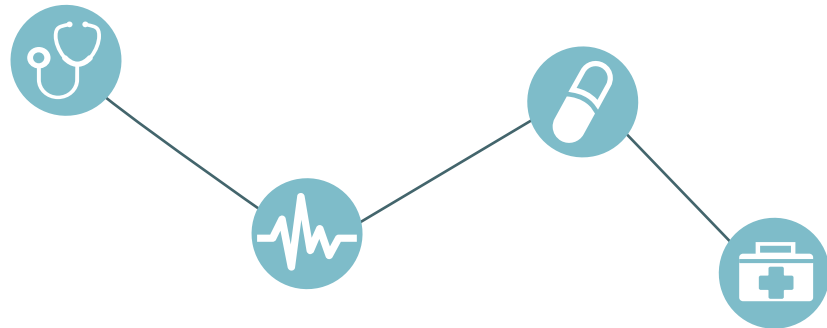
In de visieontwikkeling en bij het opstellen van meerjarige beleidsplannen is er tevens een grote betrokkenheid van pastores en aandacht voor verbinding met de alexiaan-
se spiritualiteit.

Lancering netwerk katholieke ziekenhuizen

Vier katholieke voorzieningen uit Brussel en Waals-Brabant hebben zich officieel verbonden in een ziekenhuisnetwerk van 2.700 bedden. De tweetalige oprichtingsakte werd ondertekend op **22 januari 2020**.

De vier geassocieerde voorzieningen zijn:

- Sint-Janskliniek (Brussel),
- universitaire ziekenhuizen Saint-Luc (Sint-Lambrechts-Woluwe),
- Europa-ziekenhuizen (Ukkel en Etterbeek)
- kliniek Saint-Pierre (Ottignies).

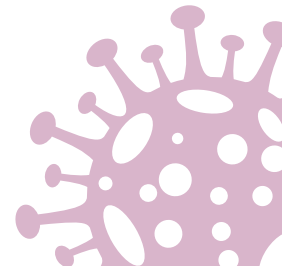

ZORG VOOR ARMEN EN KWETSBAREN

Meer noden door coronacrisis

ZORG VOOR ARMEN EN KWETSBAREN

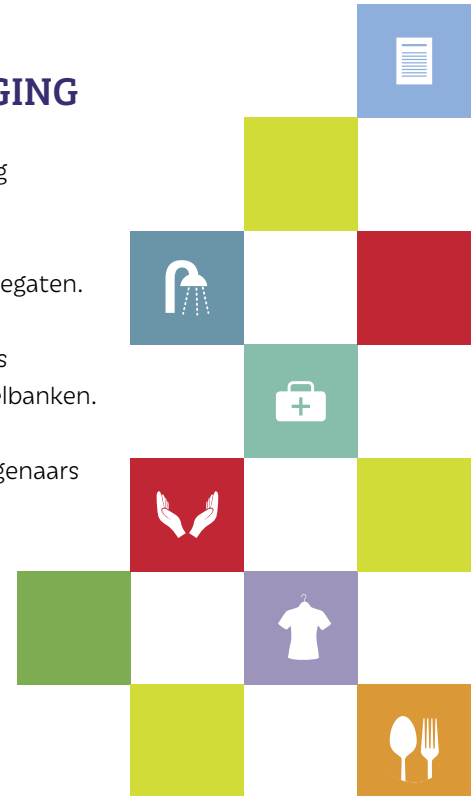
Meer noden door coronacrisis

Organisaties die zich inzetten voor mensen in armoede zagen in 2020 de noden en vragen opmerkelijk toenemen. De lockdowns dwongen hen hun begeleiding aan te passen, maar ook om creatief te zijn bij hun voedselbedelingen. Tegelijkertijd boden zich op veel plaatsen nieuwe vrijwilligers aan die plots over meer tijd beschikten en iets wilden betekenen voor hun medeburgers.

SINT-VINCENTIUSVERENIGING

- Sinds 1842 actief in armoedebestrijding in België
- Meer dan 300 lokale afdelingen
- Werkingsmiddelen: enkel uit giften en legaten.
- In België de grootste verdeler van levensmiddelen via het Europees Fonds voor Armoedebestrijding en de Voedselbanken.
- Distributielokalen worden meestal ter beschikking gesteld door private eigenaars of kerkfabrieken.

5.800 vrijwilligers

135.000 mensen worden geholpen door:

verdeling van voedselpakketten
en sociale kruidenierwinkel

verdeling of verkoop tegen kleine vergoeding
van tweedehandskledij en huisraad

huisvesting tegen sociaal gunsttarief

organisatie van huiswerkbegeleiding

In 2020 steeg de vraag naar voedselhulp
met gemiddeld 10 %.

435.306 verdeelde
voedselpakketten in 2019

40.077 Brussel

11.622 Waals-Brabant

63.084 Henegouwen

104.503 Luik

13.607 Luxemburg

33.436 Namen

21.874 Vlaams-Brabant

15.696 Antwerpen

65.316 Limburg

37.959 West-Vlaanderen

28.132 Oost-Vlaanderen

2020: Door de coronamaatregelen werd in alle Poverellohuizen het dagonthaal gesloten. In verschillende afdelingen konden meeneem-maaltijden worden afgehaald.

POVERELLO

Poverello biedt hulp aan mensen in armoede: degelijke voeding, warme en propere kledij, overnachting, hygiënische en soms medische verzorging. Dan volgt een begeleiding om de administratieve problemen op te lossen zodat iemand weer een identiteitskaart, een adres en een inkomen heeft.

- **15 centra:** Brussel (2), Brugge, Gent, Kortrijk, Oostende, Tielt, Leuven, Tongeren, Banneux (2), Antwerpen, Ardennen, Heusden-Zolder, Ronse, Zottegem
- Elk jaar komen **2.000 verschillende personen** aankloppen bij de Poverellohuizen.
- **Elke weekdag** worden ongeveer **800 warme maaltijden** bereid en opgediend – meer dan 200.000 warme maaltijden/jaar.
- **Elke dag** verblijven **80 personen** in de Poverellohuizen (Brussel, Banneux, Tongeren, Antwerpen en Zottegem) - 80.000 overnachtingen/jaar.
- **600 regelmatige vrijwilligers** (waarvan de meeste 1 dag/week komen) – ongeveer 30.000 werkdagen (van 5 uur/dag) per jaar
- Elk jaar lopen ongeveer **500 jongeren** voor een of meerdere dagen 'stage' in één van de Poverello-huizen.

**Elke weekdag 800 warme maaltijden
bereid en opgediend
= meer dan 200.000
warme maaltijden/jaar.**

SANT'EGIDIO – KAMIANO

SANT'EGIDIO

Kamiano is het dak- en thuislozenrestaurant van de Gemeenschap van Sant'Egidio – in Antwerpen, Brussel en Luik. Elke woensdagavond en zaterdagmiddag is Kamiano open voor een **gratis warme maaltijd** voor al wie in nood is. Kamiano ontstond midden jaren 1990. De naam verwijst naar pater Damiaan, door de melaatsen op Molokai 'Kamiano' genoemd.

Daarnaast kunnen iedere weekdag – behalve woensdag – mensen met complexe problematieken na een intakegesprek terecht bij Kamiano Onthaal voor een ontbijt en lunch, een douche, medische verzorging en gerichte begeleiding. Kamiano Onthaal bleef in 2020 bewust open, omdat men er fysiek wou zijn voor de zwakkeren in de maatschappij.

2019:

27.010 verdeelde maaltijden, in de Kamiano-restaurants en op straat

2020:

28.000 verdeelde maaltijden, met ook uitdeling van maaltijden en voedselpakketten aan huis bij kansarmen

Wekelijks trekken de vrijwilligers van Kamiano mobiel met een bakfiets de straat op met soep en broodjes op zoek naar de meest geïsoleerde daklozen.

© Sant'Egidio

Het traditionele **kerstfeest** van Sant'Egidio moest in 2020 noodgedwongen anders verlopen. Omdat niet samen kon gevierd en gegeten worden, werden feestmaaltijden en geschenken verdeeld aan huis en op straat. In **Antwerpen** werd dit gedaan voor **6.567 mensen in nood**: daklozen, eenzamen, asielzoekers, gevangenen, kansarme families - een verdubbeling tegenover 2019.

© Sant'Egidio

WELZIJNSSCHAKELS

Welzijnsschakels zijn **188 welzijnsschakelgroepen** met duizenden vrijwilligers die zich inzetten in de strijd tegen armoede, sociale uitsluiting en discriminatie en voor een rechtvaardige en duurzame samenleving waarin iedereen meetelt. Alle vrijwilligersgroepen samen bereiken meer dan **30.000 mensen in een armoedesituatie**.

Twee voorbeelden uit de Kempen

SCHAKEL RETIE

- lokale Welzijnsschakel, opgestart in 2019
- 40 vrijwilligers
- Bereik: 150 personen of 50 gezinnen
- In maart 2020, bij het begin van de coronacrisis, werd gestart met een wekelijkse voedselverdeling. Op één jaar tijd verdrievoudigde het aantal ingeschreven families van 15 naar meer dan 50.

HOOGSTRATEN: WELZIJNSSCHAKEL 'T VER-ZET-JE

- opgericht in 2008, vanuit de pastorale eenheid
- voor mensen die omwille van een tegenslag, werkloosheid, ziekte, financiële of familiale problemen uit de boot vallen.
- 45 vrijwilligers

Gegroeid in de coronacrisis:

Eind 2020 bereikte de Welzijnsschakel een 100-tal gezinnen (meer dan 300 personen) – een verdubbeling t.o.v. het begin van het jaar. Dankzij een schenking van de Koning Boudewijnstichting (€ 10.000) en de grote respons van vele sympathisanten (bijna € 6.000) konden de vrijwilligers vanaf einde maart wekelijks voedsel- en broodbonnen aan huis bezorgen bij mensen in armoede. In totaal werden ruim 2.750 voedselbonnen en 1.230 broodbonnen verdeeld voor een totaal bedrag van bijna € 17.000. Daarnaast werd gestart met een voedselbedeling 'via het venster': groenten en fruit werden aangeboden in een tentje en mensen konden via het raam in alle veiligheid hun keuze maken.

welzijnsschakel
't Ver-Zet-je
Hoogstraten

BRUSSEL: DIACONIA

Diaconia is een kerkelijke vzw die uitsluitend gericht is op **dienstverlening aan armen en kwetsbaren**. Het is een koepel voor solidariteitsprojecten die ontstaan zijn binnen parochies, religieuze gemeenschappen of vanuit groepjes gelovigen. Die projecten krijgen ondersteuning in de vorm van een sociaal comité dat de lokale initiatiefnemers en de projecten begeleidt en, indien nodig, de weg helpt te vinden naar deskundige contactpersonen. De vzw wil, door concrete solidariteitsacties, het pastorale leven van parochies en gemeenschappen voeden en verrijken.

Episol (Schaarbeek)

Sociale kruidenier in noordoost-Brussel
Gestart in 2015

Episol is een sociale en solidaire kruidenier die tegen een verminderde prijs basisproducten (voeding, hygiëne, onderhoud) verkoopt aan kwetsbare mensen, zonder onderscheid. Episol is er niet voor dringende voedselhulp, maar geeft mensen die het moeilijk hebben de kans hun uitgaven te verminderen. Daarnaast biedt Episol workshops over onderhoudsproducten, goedkoop koken, hygiëneregels, recyclage ... In de winkel kunnen mensen terecht voor een luisterend oor en een goed gesprek.

Sinds het begin van de coronacrisis zag Episol het aantal vragen fors toenemen. Veel mensen klopten voor de eerste keer aan en het aantal gebruikers verdrievoudigde naar **meer dan 500 personen per maand**. Onder hen meer en meer studenten, mensen zonder papieren, werklozen, sekswerkers, mensen uit de cultuursector of in tijdelijke werkloosheid die hun inkomsten zagen wegvallen of verminderen.

Ik ben vrijwilliger bij Episol en ook bij een congregatie van zusters die zich in Brussel inzetten voor armen. Elke avond doe ik een ronde langs verschillende supermarkten en bakkers om onverkochte producten op te halen.

We kopen ook bepaalde essentiële producten die sommige mensen moeilijk kunnen betalen en verkopen die dan tegen een gereduceerde prijs. Bij Episol wordt het binnengebrachte eten dan gesorteerd en verdeeld onder wie het nodig heeft. Gelukkig voor ons zijn er groothandelaars die ons gulle steunen. Zo is het als eens gebeurd dat ik bij een van hen gratis 7.000 flessen spuitwater mocht gaan ophalen.

Musa Dulger
Vrijwilliger Episol (Brussel)

'La Biche de Saint Gilles'

'La Biche de Saint Gilles' ('De Hinde van Sint-Gillis') is een **blond solidariteitsbier** dat werd gelanceerd door de pastorale eenheid van Sint-Gillis in Brussel. De

idee voor een eigen bier ontstond in april 2020, in volle lockdown, toen de Brusselse pastorale eenheid geconfronteerd werd met groeiende armoede en marginalisering als gevolg van de coronapandemie.

De winst van de verkoop van het solidariteitsbier gaat integraal naar 'Wederzijds Hulpbetoon Sint-Gillis', die elke ochtend een honderdtal daklozen ontvangt bij een kop koffie. Al meer dan 40 jaar is de 'Entraide' een polyvalente sociale dienst voor de buurt: voedselhulp, vestiaire en wassalon

(voor 1 symbolische euro), activiteiten voor sociale integratie (excursies) en professionele ondersteuning (hulp bij administratieve procedures en het opstellen van cv's). Al die activiteiten krijgen financiële steun van de pastorale eenheid.

De verkoop van de eerste cuvée van La Biche bracht € 7.500 op voor 'Wederzijds Hulpbetoon Sint-Gillis'. In mei 2021 werd een nieuwe lading La Biche (12.000 flessen) op de markt gebracht.

Acties van bisdommen en parochies

Bisdom Brugge: Betlehemproject 2020

Het Betlehemproject werd in 2011 door toenmalig bisschop Jozef De Kesel in het bisdom Brugge geïntroduceerd en maakte in 2020 een doorstart onder de naam Betlehemproject 2020. De centrale doelstelling van het project is om **per pastorale eenheid een betaalbare woning** te voorzien voor kwetsbare mensen. De doelgroep is zeer divers en bestaat o.a. uit alleenstaande moeders, daklozen, migranten, vluchtelingen en ex-gedetineerden. Per pastorale eenheid wordt er ook een groepje vrijwilligers gevormd – 'omarmers' genaamd – om deze naasten te verwelkomen en begeleiden. De werking van het Betlehemproject 2020 wordt financieel ondersteund door het bisdom en door het Betlehemfonds. Dit fonds valt onder de koepel van de Koning Boudewijnstichting en kan aangewend worden voor de renovatie van woningen.

Het Betlehemproject werd reeds in 9 decanaten en meer dan 20 pastorale eenheden gelanceerd. Zo worden meer dan **35 gezinnen opgevangen** door zo'n 50 teamleden en vrijwilligers. Projecten in het bisdom Brugge konden reeds rekenen op bijna € 200.000 aan steun uit het Betlehemfonds.

**Zo worden meer dan 35
gezinnen opgevangen
door zo'n 50 teamleden
en vrijwilligers**

Bisdom Doornik: Auxiliis

Nachtopvang voor mensen in moeilijkheden

Gestart in 2017

De nachtopvang staat open voor alle dak- en thuislozen. De mensen die aankloppen, zijn heel divers: sommigen zijn uit hun woning gezet, anderen komen net uit de gevangenis, een opvangcentrum of een psychiatrisch ziekenhuis, nog anderen belanden op straat na een relatiebreuk ... Sociale begeleiding is mogelijk voor wie erom vraagt.

Het project kwam er na een vraag van de 'Relais Social' van Doornik aan het vicariaat voor Diaconie van het bisdom om een vaste nacht- en noodopvang uit te bouwen. Het vicariaat zette het project op poten, zocht financiering en ondersteunde actief de werking tijdens de eerste drie jaar.

Bovenop de subsidies werd in 2020 ongeveer € 70.000 ingezameld om werkings- en reparatiekosten te dekken.

Medewerkers :

3,5 vte

5 vrijwilligers (elk ongeveer 40 uur/maand)

Parochies

Zeer veel parochies hebben grotere of kleinere projecten voor hulpbehoevenden, dak- en thuislozen, kwetsbare kinderen ...

Waals-Brabant

In de parochies van Waals-Brabant krijgt de solidariteit op verschillende manieren vorm:

- binnen de pastorale eenheden ontstonden een 15-tal solidariteitsgroepen: zij ondersteunen de concrete engagementen in de parochies, maar ook de lokale organisaties voor armoedebestrijding;
- 13 Sint-Vincentiusverenigingen die rechtstreeks samenwerken met de parochies waarin ze actief zijn;
- enkele organisaties van dienstbetoon en/of sociale kruideniers die werden opgericht op initiatief van parochies en die daarna onafhankelijk werden, maar die wel actief worden gesteund door de parochiegemeenschappen (via voedselinzamelingen, kerstmarkten, acties op school ...): Entraide de Blocry, Wavre Solidarité, Le P'tit Maga (Braine L'Alleud), Entraide de Tubize ... ;
- talloze gerichte initiatieven van pastorale eenheden: verzamelen en verdelen van voedselpakketten, opvang en begeleiding van vluchtelingenfamilies, huisbezoeken bij alleenstaanden, pakketten voor gedetineerden, zingen met het koor in de gevangenis of in woonzorgcentra ... ;
- honderden individuele initiatieven van mensen die bekommerd zijn om medemensen in moeilijkheden en die, geïnspireerd door het Evangelie en de oproepen van paus Franciscus, zich in alle stilte voor anderen inzetten.

In België zijn er naar schatting
meer dan
2.000 parochiale
initiatieven.

Religieuzen

Petites Sœurs des Pauvres / Kleine Zusters van de Armen

Zustercongregatie, gesticht in Bretagne door de heilige Jeanne Jugan in 1839. Het hoofddoel van de congregatie is de **zorg voor arme ouderen**, zonder onderscheid van afkomst of religie. Samen met een breed netwerk van leken vangen de zusters hulpbehoevenden ouderen op en vormen met hen een grote familie; ze begeleiden de ouderen met respect voor hun waardigheid tot het levenseinde.

De congregatie is actief

in 31 landen

3 huizen in België:

- Antwerpen
- Namen
- Brussel

BRUSSEL

13 zusters van 7 verschillende nationaliteiten

Werknemers: 61 vte

Vrijwilligers: 170

In de Hoogstraat in de Brusselse Marollen wonen en werken de zusters in 'Home Saint Joseph' (96 bewoners). Al 160 jaar geven ze daar hulpbehoevende ouderen een rustige oude dag. De financiering het rusthuis wordt verzekerd door het RIZIV, door een bijdrage van de ouderen uit hun pensioen en door giften.

Sinds een 30-tal jaar kunnen dak- en thuislozen van Brussel elke ochtend bij de zusters terecht voor **brood en levensmiddelen**.

SOLIDARITEIT: MEER DAN VOEDSELHULP

CARITAS HULPBETOON

Caritas Hulpbetoon wil een antwoord bieden op de noden van de kwetsbaren en minstbedeelden in onze samenleving. De organisatie werkt vanuit een christelijke visie op mens en maatschappij en zamelt geld in, zowel voor eigen projecten als voor projecten van andere instellingen en diensten. In 2020 werden 33 projecten financieel gesteund, goed voor € 346.956,52.

Er werd **€ 69.446,94** vrijgemaakt voor **operationele hulpverlening**. Hiermee werden onder meer slaapzakken, slaapmatjes en matrassen, dekens, hygiënekits ... verdeeld aan partnerorganisaties van Caritas Hulpbetoon en via CAW's (Centrum Algemeen Welzijnswerk). Daarnaast werden ook nog bedden aangeschaft en enkele tenten voor noodsituaties.

Financieel zag Caritas Hulpbetoon in 2020 een toename van de inkomsten uit giften en campagnes, wat de organisatie in staat stelde de niet-gebudgetteerde uitgaven te dekken.

Gent: De Tinten

De Tinten vzw is een christelijk geïnspireerde vrijwilligersorganisatie die mensen zonder geldige verblijfspapieren en daklozen wil helpen, o.a. via voedselondersteuning, een medische en sociale dienst en taallessen Nederlands.

Tijdens de coronapandemie zag De Tinten de vraag naar voedselhulp met ongeveer een kwart toenemen. Er werd overgestapt op **voedselbedeling aan huis**: een 25-tal vrijwillige 'chauffeurs' brachten wekelijks ca. 300 dozen rond (voor ongeveer 850 mensen), aangevuld met verse groenten en fruit.

Tijdens de lockdown stapte De Tinten ook in een nieuw samenwerkingsverband met UGent: **Legal Clinic**. Dit project helpt mensen in hun poging om toch geldige verblijfspapieren te verkrijgen.

Werkingsbudget: € 80.000

Inkomsten: subsidies (o.a. van Caritas), giften, sociale winkels, Arteveldehogeschool (gebruik gebouw), KRAS (Gents netwerk van 18 ondersteunende vrijwilligerswerkingen voor en met mensen in armoede)

± 60 vrijwilligers

In 2020 werden tussen de

600 à 700

vluchtelingen

en mensen zonder

papieren geholpen

CARITAS SECOURS

Caritas Secours maakt, net als Caritas International, deel uit van de Caritas-werking in België. Ze groepeerd vijf regionale antennes verspreid over de Franstalige bisdommen.

Caritas Secours verstrekt subsidies aan 119 verenigingen. Die zijn vooral actief in de armoedebestrijding, sociale dienstverlening (eerstelij), voedselhulp, opvang van daklozen, hulp aan migranten, ex-gedetineerden ...

2.760 vrijwilligers

In 2020 werd € 1.064.429 financiële steun gegeven aan projecten (+ 35 % t.o.v. 2019).

Veel sociale restaurants moesten in de lockdown de deuren sluiten en verzorgden afhaalmaaltijden. Centra waar levensmiddelen werden verdeeld schakelden over op thuisleveringen. Er ontstonden nieuwe samenwerkingen met groenten- en fruittelers die hun producten niet meer konden verkopen op de markten.

**Œuvres Saint Martin
van Montigny-le-Tilleul
(Pastorale eenheid
van Marchienne-au-Pont)**

30 vrijwilligers

Sinds 20 jaar hulp aan mensen in moeilijkheden door: noodhulp, begeleiding en doorverwijzing naar bevoegde sociale diensten.

In 2020 :

- **1.370 bezoeken**
- **787 geholpen personen (230 families)**
- **1.063 verdeelde voedselpakketten**

CORONA:

impact op godsdienstpraktijk

Corona: impact op godsdienstpraktijk

Zowel tijdens de eerste (van half maart tot midden juni) als tijdens de tweede lockdown (vanaf 2 november) mochten geen publieke liturgische vieringen plaatsvinden. Tijdens de versoepelingen kon de eucharistie weer wel, zij het met wisselende beperkingen op het aantal aanwezigen in de kerk. Dit had uiteraard een enorme impact op de 'feestelijke' sacramenten zoals eerste communies, vormsels en huwelijken. Veel, maar niet alles, werd verschoven naar latere datum.

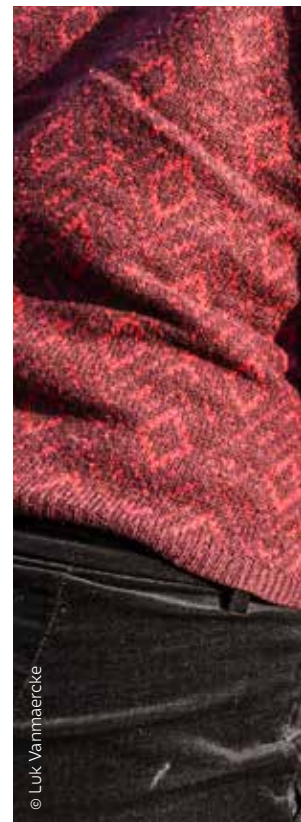
Voor de uitvaartliturgie in de kerk waren er vaak strenge beperkingen, met een maximum van 15 personen.

In heel wat bisdommen en parochies werd overgeschakeld op het streamen van eucharistievieringen en ook de kerkelijke media trokken volop die kaart, vaak met hoge kijk- en luistercijfers (zie pagina's 67 t/m 72).

Omdat door de beperkingen en de lockdowns de cijfers van de kerkpraktijk in 2020 zeer partieel zijn en ze daardoor niet kunnen worden ingepast in een evolutie op langere termijn, zijn ze niet opgenomen in dit rapport.

Aantal gevraagde schrappingen uit het doopregister: 1.261

Aantal nietigverklaringen kerkelijke huwelijken: 52

© Luk Vanmaercke

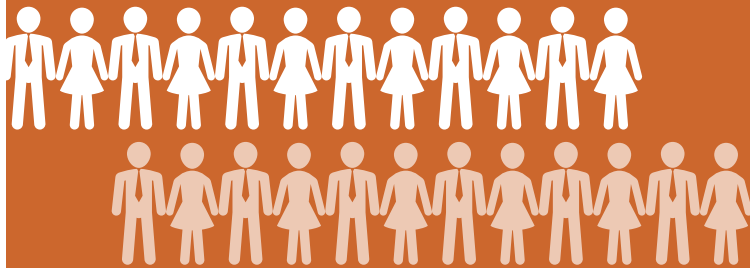

Zowel tijdens de eerste als tijdens de tweede lockdown mochten geen publieke liturgische vieringen plaatsvinden.

Bezoekers bedevaartsoorden
(Banneux, Beauraing, Scherpenheuvel,
Oostakker, Dadizele, Halle e.a.)

Aantal bezoekers
in 2020 t.o.v. 2019:

-57%

© Vicariaat Brussel

Onze-Lieve-Vrouw van Lourdesgrot in Jette

Bezinningscentra en gastenverblijven van kloosters en abdijen,

In 2018 noteerden 48 gecontacteerde bezinningscentra en gastenverblijven van kloosters en abdijen 227.279 overnachtingen. De beperkingen die in 2020 van kracht waren voor de horeca betekenden dat ook de bezinningscentra en gastenverblijven noodgedwongen de deuren moesten sluiten. Die sluiting was vooral financieel moeilijk voor veel zelfstandige centra en religieuze gemeenschappen die afhankelijk zijn van de inkomsten van hun gastenverblijf.

Aantal overnachtingen
in 2020 t.o.v. 2019:

 -62%

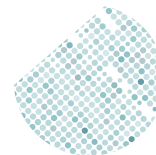
A word cloud of Dutch terms related to the church. The words are arranged in a roughly circular pattern. The most prominent words are 'KERK' and 'ORGANISATIE' in large, dark purple letters. Other significant words include 'PATRIMONIUM' in dark purple, 'MEDIA' in orange, and 'LEKEN' in green. Smaller words include 'priesters', 'diakens', 'seminaristen', 'ZUSTERS', 'parochies', 'EUCHARISTIE', 'religieuzen', 'LEKEN', 'vrijwilligers', 'bisdommen', 'bisschoppen', 'RELIGIEUZEN', 'media', 'paters', 'wijdingen', 'leken', 'KERKGEBOUWEN', and 'BROEDERS'. The colors used for the words include blue, purple, orange, green, red, and teal.

priesters
diakens
seminaristen
ZUSTERS
EUCHARISTIE
KERK
parochies
religieuzen
LEKEN
ORGANISATIE
MEDIA
vrijwilligers
bisdommen
MEDIA
bisschoppen
RELIGIEUZEN
media
PATRIMONIUM
paters
wijdingen
leken
KERKGEBOUWEN
BROEDERS

Kerk in cijfers

In 2020 werden
**17 kerken onttrokken
aan de eredienst**
*(2 ervan werden over-
gedragen aan andere
christelijke kerken).*

In 2020 werden
**33 parochies
opgeheven**

125.159
vrijwilligers in de parochies

Alle bisdommen werken aan grotere pastorale samenwerkingsverbanden.
Eind 2020 waren **349 pastorale eenheden opgericht** (streefdoel voor heel België: 519).

LEKEN (niet-gewijden) met een pastorale taak

561 leken benoemd door de bisschop die **meewerken in
de parochies en pastorale eenheden**

550 leken benoemd door de bisschop **in de caritatieve
sector** (ziekenhuizen, rvt's, voorzieningen voor mensen met
een handicap)

LEKEN

(niet-gewijden) met een pastorale taak

371 leken benoemd door de bisschop in de diensten van het bisdom

1.928 leken met een mandaat om mee te werken in het bisdom (bijvoorbeeld om voor te gaan in gebedsdiensten, om uitvaarten te begeleiden in kerken of crematoria of de goede werking van de pastorale samenwerkingsverbanden te verzekeren)

189 leken in de opleiding pastoraal werk

Werknemers van de bisdommen en het interdiocesaan centrum (betaald met eigen middelen van de diocesane en interdiocesane vzw's)

167 vte

Priesters

- 2.038** diocesane priesters
 - 554: jonger dan 65 (27 %)
 - 432: tussen 65 en 75 (21 %)
 - 1.062: ouder dan 75 (52 %)
- 1.053** diocesane priesters met een canonieke benoeming
 - 4** priesterwijdingen in 2020
 - 3** ambtsverlatingen van diocesane priesters in 2020
- 1.793** priesters-religieuzen
 - 328** priesters-religieuzen die meewerken in de parochies
 - 389** priesters uit andere (voornamelijk buitenlandse) bisdommen die meewerken in de Belgische bisdommen
- 65** seminaristen
 - 68 %: tussen 18 en 30
 - 23 %: tussen 30 en 40
 - 9 %: tussen 40 en 50

Priester in de haven van Antwerpen. Voor het welzijn van de zeelieden

In de haven van Antwerpen ben ik een van de drie katholieke aalmoezeniers, samen met een Filipijnse priester en een Kameroense pater. Voor de scheepsbezoeken, onze belangrijkste taak, werken we heel nauw samen met de andere christelijke zeemansmissies (protestanten, lutheranen en anglicanen).

Elke voormiddag bezoek ik schepen in mijn deel van de dokken en terminals. De statuten van onze aalmoezeniersdienst bepalen dat we de zeelieden helpen zowel met hun materiële als hun spirituele vragen. Ik nodig de bemanning altijd uit naar het zeemanshuis in Antwerpen. Daar kunnen ze eten, drinken en kleding krijgen en helpen we bijvoorbeeld met het overmaken van geld naar hun thuisland. Achter die praktische noden schuilen veel vragen voor sociale en geestelijke bijstand. Daarnaast bezoek ik ook zeelieden die in Antwerpen in het ziekenhuis belanden. Zo vormen we als aalmoezenier een verbinding tussen wal en schip, tussen werk en familie, tussen de crew en God.

Het werk aan boord van een schip is hard en eenzaam. En corona maakte alles nog lastiger. Bemanningen konden lange tijd niet van boord, met veel persoonlijk leed tot gevolg. In moeilijke momenten, zoals bij ongelukken of zelfdodingen aan boord, probeer ik de zeemannen nabij te zijn, met respect voor ieders cultuur, nationaliteit of godsdienst.

Voor ik havenaalmoezenier werd, was ik 27 jaar lang priester in Venezuela. Voor mij ligt mijn werk in de haven in het verlengde daarvan. Ik wil de zeelieden die passeren in Antwerpen dezelfde warme en open ontvangst geven zoals ik die mocht ontvangen in Venezuela.

Jos Vanhoof
Aalmoezenier haven Antwerpen

Permanente diakens

- 576** permanente diakens
 - 192: jonger dan 65 (33 %)
 - 240: tussen 65 en 75 (42 %)
 - 144: ouder dan 75 (25 %)
- 369** diakens met een canonieke benoeming
- 0** diakenwijdingen in 2020
- 39** diakens in opleiding
- 1** ambtsverlating van diakens in 2020

2.264

personen benoemd door de bisschop en door de overheid betaald als **bedienaars van de eredienst** (2019)

716 studenten

Hoger Instituut Godsdienstwetenschappen – Institut Supérieur de Théologie

Partner in christelijk vormingswerk

2.976 deelnemers

aan CCV-vormingen

39 medewerkers

(26 vrouwen, 13 mannen)

7.413 catechisten

40.481 jongeren die catechese volgen

Jongerenwerking

IJD

Betaalde krachten

Vte: 20,8

1.600 vrijwilligers

2020:

16.300 bereikte jongeren op jaarbasis

LPJ

20 werknemers

Vte: 12,5

18 vrijwilligers

Bereikte jongeren: niet gekend

AALMOEZENIERS IN DE GEVANGENISSEN

De artikels 19-21 van de Grondwet bepalen dat ieder het recht heeft zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden en te beleven. Om dit recht inhoud te geven zijn er aalmoezeniers aan de strafinrichtingen verbonden en kan op verzoek van een gedetineerde toegang verleend worden aan een externe geestelijke verzorger van zijn of haar keuze.

Als geen ander weet de aalmoezenier wat er in de gevangenis leeft en wat er door de hoofden spookt van de mensen die er verblijven. Hij of zij is er voor velen een vertrouwenspersoon omdat de aalmoezenier losstaat van het systeem en met de gedetineerden als mens omgaat. Bovendien (ver)oordeelt hij/zij niet en is hij/zij de meest aangewezen gesprekspartner om over zingevingsvragen te praten.

34,6 vte

54 vrijwilligers

BISDOM BIJ DE KRIJGSMACHT

De katholieke aalmozeniersdienst binnen Defensie heeft tot doel om religieuze en morele bijstand te verlenen aan de militairen en de burgers werkzaam binnen Defensie en hun families.

13 betaalde krachten

7 vrijwilligers

2.000 bereikte personen per week

Achttien jaar geleden kwam ik naar België en veranderde mijn leven radicaal. Ik trad binnen in het klooster van de benedictinessen in Rixensart. Zo gaf de Heer me een nieuw land, een nieuwe monastieke familie en een nieuw volk. Het is niet altijd gemakkelijk om dat wat we kennen en in ons verankerd zit achter te laten. Maar het 'nieuwe' houdt vaak ook een belofte in van Godswege. Dat laat ons toe om het onbekende tegemoet te gaan. Als moniale is mijn belangrijkste taak het dagelijks gebed. Ik bid vaak dat mensen gelukkig mogen zijn en dat Gods zegen op hen mag rusten.

Zuster Véronique Siess
Benedictines (Rixensart)

RELIGIEUZEN

6.139 vrouwen (73 %)

2.255
mannen
(27 %)

462 broeders

1.793 priesters-religieuzen

** cijfers 2019*

8.394
religieuzen in België *

SEKSUEEL MISBRUIK

59 meldingen bij de opvangpunten in 2020

- 35 uit het Nederlandse taalgebied
- 7 uit het aartsbisdom Mechelen-Brussel
- 17 uit Wallonië

45 slachtoffers (70 %) waren op het moment van de melding ouder dan 40 jaar en 16 (27 %) zelfs ouder dan 60 jaar. Drie slachtoffers zijn op het moment van de melding jonger dan 18 jaar en twee tussen 18 en 20 jaar. Negen slachtoffers vallen op het moment van de melding in de categorie 20-40 jaar.

32 slachtoffers (54 %) zijn mannelijk en 27 vrouwelijk. De daders zijn op drie na allen mannen.

35 van de slachtoffers (59 %) waren jonger dan 18 jaar op het ogenblik van de feiten en 8 jonger dan 10 jaar.

36 van de gemelde feiten (61 %) hebben zich meer dan 30 jaar geleden voorgedaan en 22 (31 %) meer dan 40 jaar geleden. Achttien feiten (30 %) dateren van de laatste 20 jaar.

Van de daders was 54 % overleden op het moment van de melding. De leeftijd van de andere daders is op het moment van de melding: 3 jonger dan 40 jaar, 7 tussen 40 en 60 jaar en 12 boven de 60 jaar. Bij 11 meldingen ontbreken nauwkeurige gegevens over de dader.

In 16 gevallen deden de feiten zich voor in een school en 18 in een parochie. Bij 6 van de slachtoffers deed het misbruik zich voor tijdens hun periode als misdienaar; 1 situatie deed zich voor in de sector van de zorgverlening. Dertien slachtoffers melden andere diverse contexten.

11 dossiers werden doorverwezen naar justitie omdat de verjaring van de feiten niet duidelijk was of omdat de nog levende dader een risico zou kunnen vormen.

Aan 22 van de 44 reeds afgesloten dossiers werden financiële tegemoetkomingen uitbetaald.

Dit jaarrapport biedt geen exhaustief overzicht van de opvolging van het seksueel misbruik in de Kerk. Voor een meer volledig beeld verwijzen we naar de andere jaarrapporten.

KATHOLIEKE MEDIA

Extra bedrijvig in coronatijden

220.000

unieke bezoekers / maand

5

betaalde medewerkers

250

vrijwilligers

Bijzondere initiatieven in 2020

- Eerste magazine *Oh God*: **4.000 exemplaren**
- Kerknet-academie in samenwerking met CCV – Partner in christelijk vormingswerk:
3 onlinecursussen met **5.700 deelnemers**
 - 'Kennismaken met de Bijbel',
 - 'Naar het hart van je leven met spirituele meesters'
 - '5 vaardigheden om echt te leren luisteren'

- Stijgend aantal vragen van kerkelijke organisaties om hun digitale aanwezigheid te ondersteunen
- Sterke stijging van het aantal bezoekers op Kerknet
- Organisatie livestreams van liturgische vieringen

In coronatijd trokken we echt de digitale troefkaart van onze parochiewebsite op Kerknet. Het vieringenaanbod via radio, televisie en internet, corona-updates en

de online-impulsen van Kerknet verschenen eerst op onze startpagina. Nadien verhuisde die content naar een overzichtspagina met thema's als informatie, inspiratie en persoonlijk gebed, vieringen, solidariteit en verbondenheid.

Daarnaast verzorgden we een eigen aanbod met lokale content zoals een inspirerende bijdrage van een parochiaan of enkele uitgewerkte gebedsmomenten voor een individueel kerkbezoek. En we gingen crossmediaal: tijdens de advent verdeelden we een speciale uitgave van het parochieblad samen met een inspirerende raamaffiche. De pictogrammen en slogans op de affiche kregen invulling op onze website. Of hoe we met z'n allen verbondenheid zochten én vonden!

Tim Vanmechelen
Communicatiemedewerker Claraparochie (Eeklo, Kaprijke & Sint-Laureins)

KERK & leven

Kerk & leven

- 436.000 lezers / week
- 61 betaalde medewerkers
- duizenden vrijwilligers

Extra ondersteuning voor de lokale redacties (ideeën en inspiratie voor lokale edities in een periode zonder parochielevens)

Christelijk opinieweekblad III Getuifwaardig TERTIO

Tertio

- 20.000 lezers / week
- 8 betaalde medewerkers
- 39 freelancers

CathoBel

gemiddeld 51.000
unieke bezoekers / maand

uitschieter: 81.000
unieke bezoekers in april 2020

1,8 miljoen
bezochte pagina's / jaar

Dimanche

Dimanche
61.400
lezers / week

Cathobel & Dimanche

12 betaalde medewerkers

12 vrijwilligers

Tijdens de eerste lockdown, van midden maart tot begin juni, stopte de RTBF met de opnames van radio- en tv-missen in parochies. Daarom werd de zondagsmis voortaan uitgezonden vanuit de Keywall-studios in Charleroi; de ploeg van Cathobel luisterde die op met zang en muziek.

Toename van het aantal luisteraars en kijkers voor de radio- en tv-missen (tot **1,8 miljoen kijkers in België en Frankrijk**).

© Cathobel

Zondagsmis vanuit tv-studio in Charleroi

Radio Maria

- 150.000 luisteraars / dag
- 7 betaalde medewerkers
- 128 vrijwilligers

Sterke toename van het aantal luisteraars

Veel telefonische vragen: tijdens de eerste lockdown kreeg Radio Maria een 100-tal telefoons per dag met vragen, opmerkingen of gewoon verhalen van mensen.

RCF

- 4 radio's: 3 lokale (Brussel, Luik, Namen/Bastogne) en **1RCF DAB+** voor heel België
- 117.000 luisteraars / dag
- 16 betaalde medewerkers
- 229 vrijwilligers

Van maart tot mei 2020 zond RCF elke dag een eucharistie uit.

KTO (België)

- 119.831 kijkers / dag
- YouTube: 1,8 miljoen views / maand door kijkers in België
- 1 betaalde medewerker
- 20 vrijwilligers

RTBF

Radio- en tv-mis:

200.000 kijkers/luisteraars per week

'Il était une foi'

- radio : 25.000 luisteraars / uitzending
- tv: 35.000 kijkers / uitzending

VRT

- tv-mis: 72.962 kijkers
- Eurovisiemis: 92.299 kijkers
- Urbi & orbi: 202.434 kijkers

TV-mis

Mis YouTube

De regionale televisiezenders in Vlaanderen zonden ieder vanuit hun regio een kerstviering uit.

Totaal bereik:
362.206 kijkers

**2020: het jaar
dat het streamen
van vieringen
overal doorbrak**

SOLIDARITEITSORGANISATIES

In 2020 zagen heel wat solidariteitsorganisaties hun collectes in de kerk voor een deel wegvallen. Vooral voor de organisaties die elders in de wereld hun actieterrein hebben betekende dat een serieus verlies.

Opmerkelijk is dat organisaties die zich inzetten voor lokale noden in 2020 hun inkomsten wel fors zagen stijgen.

© Broederlijk Delen

Broederlijk Delen strijdt, samen met 130 lokale organisaties in Afrika, Latijns-Amerika en Israël en Palestina, tegen armoede en ongelijkheid.

36 voltijdse en **42** deeltijdse medewerkers (57,8 vte) in België

19 medewerkers in partnerlanden

20.000 vrijwilligers

€ 4.833.926 ontvangen via giften, legaten en collectes

Entraide et Fraternité is een katholieke ngo voor ontwikkelings-samenwerking en internationale solidariteit, die strijdt tegen ongelijkheid en sociale onrechtvaardigheid.

27,1 vte medewerkers

150 vrijwilligers

€ 1.646.555

ontvangen via giften, legaten en collectes

Welzijnszorg beoogt een samenleving zonder armoede en uitsluiting. Ze tracht de maatschappij te mobiliseren om de situatie van mensen in armoede werkelijk te verbeteren.

38 medewerkers (29,3vte)
ca. 10.000 vrijwilligers
€ 1.655.983
ontvangen via giften,
legaten en collectes

Action Vivre Ensemble werkt aan een solidaire samenleving waar de fundamentele mensenrechten van armen en mensen aan de rand van de samenleving niet te kort worden gedaan.

8,3 vte medewerkers
350 vrijwilligers
€ 1.081.570
ontvangen via giften,
legaten en collectes

Kerk in Nood

Als katholieke liefdadigheidsorganisatie ondersteunt Kerk in Nood de gelovigen overal waar ze worden vervolgd, verdrukt of in nood verkeren door informatie, gebed en actie.

11 betaalde medewerkers (9,13 vte)

6 vrijwilligers

€ 2.644.348

ontvangen via giften,
legaten en collectes

T.O.V.
2019

missio

Ontmoeting, solidariteit en dialoog binnen de wereldkerk. Missio zet in op spirituele en financiële verbondenheid en ondersteunt projecten van lokale kerkgemeenschappen wereldwijd.

7,7 vte voltijdse
en deeltijdse medewerkers

50 vrijwilligers

€ 1 626 250,59

ontvangen via giften,
legaten en collectes

T.O.V.
2019

BePax probeert burgers en politiek verantwoordelijken gevoelig te maken voor kwesties als racisme en discriminatie en de impact van internationale conflicten op het samenleven.

9,8 vte medewerkers

€ 9.595,6

ontvangen via giften,
legaten en collectes

Pax Christi Vlaanderen bevordert vrede, verzoening en rechtvaardigheid vanuit een humane en christelijke inspiratie, zowel in onze eigen samenleving als in andere delen van de wereld. Zij kiest resoluut voor de actieve de actieve geweldloosheid om dat te realiseren.

7 vte medewerkers

100 vrijwilligers

€ 108.000

ontvangen via giften,
legaten en collectes

De ngo 'Justice et Paix' focust op de onderlinge afhankelijkheid van volkeren en werkt rond thema's als democratie, globalisering, exploitatie van natuurlijke rijkdommen, gewapende conflicten, migratie ...

12 betaalde medewerkers (9,1 vte)

175 vrijwilligers

€ 11.199

ontvangen via giften,
legaten en collectes

Caritas International helpt slachtoffers van geweld, natuurrampen en armoede, in hun eigen land of op de vlucht, in samenwerking met haar lokale, nationale en internationale netwerken.

135 betaalde medewerkers (124,5 vte)

80 vrijwilligers

€ 5.667.314

ontvangen via giften,
legaten en collectes

Caritas Vlaanderen zet in op armoedebestrijding, vrijwillig engagement, en pastoraal en identiteit. Caritas Vlaanderen organiseert zelf geen collectes. De fondsenwerving verloopt via Caritas Hulpbetoon.

35,2 vte betaalde medewerkers

€ 238.492,15
ontvangen via giften,
legaten en collectes

Werkt in de Frans- en Duitstalige gemeenschap rond solidariteit en armoedebestrijding. Ze verzekert ook de dagelijkse werking van Caritas Secours.

3
betaalde medewerkers

ONDERWIJS

56,82 % gaat naar een katholieke lagere school
413.088 leerlingen

72,48 % gaat naar een katholieke secundaire school
338.665 leerlingen

98.473 studenten

in het **katholiek volwassenenonderwijs**

88.909 studenten

in het **katholiek hoger onderwijs** (hogescholen)

KU LEUVEN

60.602 studenten

Faculteit Theologie : **760 studenten**
en Religiewetenschappen

Faculteit Kerkelijk Recht: **127 studenten**

Frans- en Duitstalige gemeenschap

41,58 % gaat naar een katholieke lagere school
138.587 leerlingen

59,98 % gaat naar een katholieke secundaire school
226.447 leerlingen

19.366 studenten

in het **katholiek volwassenenonderwijs**

46.471 studenten

in het **katholiek hoger onderwijs** (hogescholen)

UCLouvain

31.882 studenten

Faculté de Théologie: **429 studenten**

Cursussen Canoniek Recht: **ong. 60 studenten**

Officieel onderwijs

LEERLINGEN die het vak
rooms-katholieke godsdienst volgen:

40% lager onderwijs Vlaanderen
72.237 leerlingen

33,6% lager onderwijs
Fed. Wallonië-Brussel
65.930 leerlingen

26,1% secundair onderwijs
Vlaanderen
31.621 leerlingen

16,29% secundair onderwijs
Fed. Wallonië-Brussel
24.422 leerlingen

Leerkrachten rooms-katholieke godsdienst

Vlaanderen

± 5.800

LEERKRACHTEN rooms-katholieke godsdienst
(lager en secundair onderwijs in katholiek onderwijs en officiële netten)

Fed. Wallonië-Brussel

1.778 leerkrachten rooms-katholieke godsdienst
in het katholiek secundair onderwijs

731 leerkrachten rooms-katholieke godsdienst
in het officieel onderwijs

De teloorgang van de religieuze cultuur is een feit. Er zijn maar weinig leerlingen - zelfs bij diegenen die catechese hebben gevolgd - die nog weten wat de Bijbel is of wie Abraham, Mozes of zelfs Jezus was. Als ik dan vertel dat Jezus een jood was en geen christen, is de verbijstering groot. In die context wil ik in de lessen godsdienst de coherentie en de relevantie van het christelijk geloof laten zien. Ik zeg vaak aan mijn leerlingen dat we niet voorbij kunnen gaan aan de inzichten van het christendom. Al 2.000 jaar wordt binnen de christelijke traditie nagedacht over de existentiële vragen die wij nog steeds hebben: wat is de betekenis van de dood, het lijden, het geluk, rechtvaardigheid, solidariteit ...? Wat ik in de lessen vertel, staat ver van elke bekeringsjijver of indoctrinatie. Ik hoop vooral dat de leerlingen door de lessen godsdienst beter kunnen nadenken over hun eigen levenskeuzes, dat ze daardoor kunnen groeien als mens.

Lionel Jonckers
Leerkracht godsdienst (Institut Saint-Roch, Theux)

Internationaal Centrum Lumen Vitae

Lumen Vitae is een internationaal vormingscentrum in Namen. Al 60 jaar worden er interactieve cursussen en seminaries gegeven aan priesters, religieuzen en leken van over heel de wereld. De vorming is vooral gericht op het verwerven van competenties op het vlak van pastoraal en catechese.

Lumen Vitae is in de loop der jaren uitgegroeid een gereputeerd multicultureel centrum voor uitwisseling en onderzoek over het kerkelijk leven.

2020:

40 studenten van 12 nationaliteiten

Thomas-website

Thomas (Theologie, Onderwijs en Multimedia: Actieve Samenwerking) is een **webplatform voor de samenwerking tussen alle leerkrachten (rooms-katholieke) godsdienst van alle onderwijsnetten** in Vlaanderen en allen die met geloofsopvoeding (bij jongeren) begaan zijn.

- opgericht in 2002
- ontworpen en onderhouden vanuit de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de KU Leuven
- voor alle onderwijsdoelgroepen: basisonderwijs (kleuter en lager), secundair onderwijs, buitengewoon onderwijs, hoger onderwijs en (school) pastoraal
- breed algemeen aanbod van dossiers en Bijbel- en filmfiches voor alle doelgroepen
- Vertrekkend van actuele gebeurtenissen wordt kwalitatief inhoudelijk materiaal aangeboden, gebaseerd op de leerplannen.
- Door in te spelen op actuele thema's via nieuwsberichten en interviews onderstreept Thomas het belang en de toekomst van het godsdienstonderwijs.

In 2014 kreeg Thomas de **jaarprijs voor wetenschapscommunicatie** van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunst.

ong. 40.000 items

didactisch materiaal in databanken (foto's, video's, nummers, gebeden, gedichten, recensies ...)

3 vte betaalde medewerkers

54.000 geregistreerde gebruikers

66.000 unieke bezoekers per maand

21.000 nieuwsbriefabonnees

± 50.000 webpagina's

283.000 bezochte pagina's per maand

www.kuleuven.be/thomas/page

BEWEGINGEN

Boerenbond – Landelijke Gilden

Boerenbond is een christelijk geïnspireerde beroepsorganisatie van land- en tuinbouwers en hun gezinnen - 13.864 leden

Landelijke Gilden is een socio-culturele beweging van verenigingen van land- en tuinbouwers, bewoners van het platteland en hun gezinnen en iedereen die zich met het platteland verbonden voelt - 62.759 leden

Boerenbond & Landelijke Gilden hebben een algemene proost, priester Jos Daems, benoemd door de Bisschoppenconferentie van België. Veel parochiepriesters zijn als plaatselijke proost nauw verbonden met en aan de plaatselijke afdelingen.

Pastorale activiteiten: pastoraal vormingsprogramma en inspiratiedagen voor leden en bestuursleden, bezinningen in de ledenbladen, provinciale meibedevoarten, kruisdagenvieringen (tijdens de drie dagen voor Hemelvaart wordt gebeden om zegen over de vruchten van de aarde en een goede oogst), Sint-Eloovieringen (patroon van boeren en boerenknechten), tractorzegeningen, bedevaarten en pelgrimstochten (o.a. naar Lourdes, Czestochowa, Rome, Compostella) ...

76.623 leden

210,50 vte

werknemers Boerenbond en Landelijke Gilden

Een mooi moment met onze Landelijke Gilde Kuringen is de Kruisdagwandeling die we elk jaar organiseren voor het hele gezin. Onderweg staan we met teksten en muziek stil bij het wonder van het groeien: het kiemen van het zaad, de aarde, het water en het licht. En we eindigen bij een Mariakapel, waar elke deelnemer een kaars aansteekt.

Ludo Bex
Voorzitter Landelijke Gilde Kuringen

ADIC

ADIC (Association Chrétienne des Dirigeants et Cadres) streeft naar de toepassing van de sociale leer van de Kerk en de waarden van het Evangelie in het professioneel leven

ADIC bestaat meer dan 90 jaar en maakt deel uit van het internationale netwerk van UNIAPAC (Union Internationale des Patrons Chrétiens) met afdelingen in 42 landen.

Binnen ADIC zijn er 9 denkgroepen die zich maandelijks buigen over de socio-economische actualiteit en nadenken over concrete acties op de werkvloer. In elke groep is er een aalmoezenier die een evangelische inbreng verzorgt.

5 onafhankelijke journalisten (freelance)

8 vrijwilligers

85 leden

± 900

bereikte personen (lezers van het magazine 'L'Entreprise et l'Homme' en deelnemers conferenties).

Open Hartbeweging

Autonome lekenbeweging binnen de congregaties van de Missionarissen van het Heilig Hart en de Dochters van Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart.

De leden proberen in het eigen woon- en werkmilieu, in eigen parochie of organisaties de Open Hartspiritualiteit te beleven, vanuit de bewogenheid dat 'Liefde met een open hart' warmte kan brengen in de samenleving.

100 actieve leden, verdeeld over lokale Open Hartgroepjes.

Aanbod: maandelijkse samenkomsten voor uitwisseling, bezinning en gebed; stilte- en bezinningsdagen, stiltewandelingen; familiewerken met ontmoeting en verdieping ...

De bewegingen op deze pagina's zijn maar een klein onderdeel van de brede waaier aan bewegingen binnen de Kerk in België. Voor een meer volledig beeld verwijzen we ook naar de andere jaarrapporten.

Gemeenschap Chemin Neuf

Chemin Neuf is een gemeenschap van echtparen en alleenstaanden, vrouwen en mannen, uit verschillende landen en culturen, die gekozen hebben voor een vorm van gemeenschapsleven in navolging van Christus. Sommigen wonen in dezelfde buurt, anderen onder hetzelfde dak, vanuit de overtuiging dat delen van wat ze zijn en hebben, hen meer broeders en zusters maakt.

De spiritualiteit van Chemin Neuf is geworteld in de ignatiaanse traditie en de ervaring van de Charismatische Vernieuwing.

Chemin Neuf heeft ongeveer 2.200 leden in 35 landen en 12.000 personen die meewerken aan de missies van de gemeenschap.

In België heeft de gemeenschap 2 centra: in Chaudfontaine en in Berchem.

De gemeenschap organiseert retraites, heeft studentenkoten, een jongerenwerking en een aanbod voor koppels.

2 betaalde medewerkers

37 vrijwilligers

20 leden

150 bereikte personen

Binnen de gemeenschap van Chemin Neuf nemen we al vijf jaar deel aan de activiteiten van Cana Welcome. Die zijn gericht op koppels, versterken ons als echtbaar en helpen ons God te vinden op onze weg samen. Door de bijeenkomsten hebben we dingen over onszelf ontdekt die we door tijdsgebrek gewoon niet zagen, ook al zijn we al 29 jaar gehuwd. We zijn blij dat we er de tijd krijgen om onze relatie te verdiepen en open te praten over zaken waar we in de dagelijkse sleur aan voorbijgaan. Het helpt ons om elkaar te aanvaarden zoals we zijn, in al onze kleinheid, en samen te groeien.

Alina & Bruno Van Crombrugge-Kostek

Lekenfraterniteiten Charles de Foucauld

Geïnspireerd op het leven en de spiritualiteit van de zalige Charles de Foucauld (1858-1916)

Religieuzen, priesters en leken uit diverse milieus vormen kleine groepen, 'fraterniteiten'. Die vormen allemaal samen de internationale Spirituele Familie van Charles de Foucauld, met wereldwijd 13.000 leden.

De leden proberen zijn spiritualiteit te beleven: bescheiden aanwezigheid, biddend en solidair met het lief en leed van mensen, in het bijzonder van de armsten en de minsten.

Activiteiten: maandelijkse samenkomsten met stille aanbidding, uitwisseling rond het Evangelie, delen van het leven; informatie en vorming; ontmoetingsdagen; vakantieretraites ...

Alle leden engageren zich volkomen vrijwillig.

**biddend en solidair
met het lief en leed
van mensen**

Institution Thérésienne

'Institution Thérésienne' is een internationale lekenbeweging in de Kerk. De leden en sympathisanten streven naar een actieve aanwezigheid in de samenleving waarin geloof en bevordering van de menselijke waardigheid centraal staan. Doorheen onderwijs en cultuur willen ze bijdragen aan de opbouw van een meer solidaire en broederlijke samenleving. De beweging werkt actief aan alles wat de oecumene en de interreligieuze dialoog ten goede komt.

In het Alameda-centrum in Schaarbeek biedt 'Institution Thérésienne' gebedsbijeenkomsten, conferenties en getuigenissen, gespreksavonden, vormingen rond geweldloze communicatie ...

De beweging verzorgt de begeleiding van groepen en zomerbijeenkomsten voor koppels, families en alleenstaanden in een intergenerationele dynamiek.

25 vrijwilligers

150 bereikte personen

Bewegingen met bijzondere aandacht voor mensen met een handicap

Foi et Lumière / Geloof en Licht

Opgericht in 1971 - De internationale familie 'Geloof en Licht' bestaat uit 1.648 gemeenschappen in 79 landen.

In België zijn er **35 gemeenschappen**, verdeeld over vijf regio's: Brabant-Brussel, Henegouwen, Namen-Luxemburg, Luik-Verviers en Duitstalig België.

Een gemeenschap van 'Geloof en Licht' bestaat gewoonlijk uit 15 tot 40 personen: kinderen, adolescenten of volwassenen met een verstandelijke handicap, hun families en hun vrienden. Ze komen minimaal één keer per maand samen. Tijdens de ontmoetingen zijn er drie vaste aspecten: het delen van de vriendschap en verbondenheid, samenkomst rond gebed of eucharistie en een geza-

menlijke maaltijd. Daarnaast zijn er ook samenkomsten in weekends, vakantiecampen, bedevaarten ...

'Geloof en Licht' is ontstaan vanuit de pijnlijke ervaring van ouders die geconfronteerd werden met negatieve en afwijzende reacties op de handicap van hun kind. De vereniging wil ouders helpen spiritueel te groeien vanuit de overtuiging dat ieder mens, gehandicapt of niet, op dezelfde wijze door God wordt bemind en dat Jezus in hem leeft, zelfs wanneer die persoon daar nauwelijks uitdrukking aan kan geven. **Geloof en licht wil families met gehandicapte kinderen of volwassenen helpen hun plaats te vinden in de Kerk en in de wereld.**

KVG-Vorming

KVG, de Katholieke Vereniging Gehandicapten, is de **grootste vereniging voor mensen met een (lichamelijke of verstandelijke) handicap** in Vlaanderen. In 2020 bestond KVG 75 jaar (opgericht in Antwerpen in 1945).

KVG-Vorming vzw maakt deel uit de KVG-groep en is de autonome ledenorganisatie waarvan de afdelingen, de vrijwilligers en de professionele medewerkers werken met en voor personen met een handicap en hun omgeving, ongeacht hun handicap en leeftijd. Vertrekkend vanuit een christelijke inspiratie ijvert KVG-Vorming voor een inclusieve samenleving en de emancipatie van alle personen met een handicap. Het aanbod in verband met religie, zingeving en spiritualiteit richt zich zowel naar zinzoekeurs in de ruime betekenis als naar gelovigen die op zoek zijn naar inspiratie of ondersteuning om hun christelijke verbondenheid samen te beleven.

© Norbert Wauters

KVG-Vorming

Doelen:

- Personen met een handicap en hun omgeving verenigen en leiden naar toegankelijke en laagdrempelige ontmoeting, vrijetijdsbesteding en cultuur.
- In de afdelingen en met vrijwilligers de drempels opsporen, documenteren en kenbaar maken aan de samenleving en de overheid.
- Vorming en informatie ontwikkelen en verspreiden op maat van de doelgroep.
- De stem hoorbaar maken van diegenen die, vaak letterlijk, geen stem hebben.

**KVG is de grootste
vereniging voor
mensen met een
(lichamelijke
of verstandelijke)
handicap**

© KVG

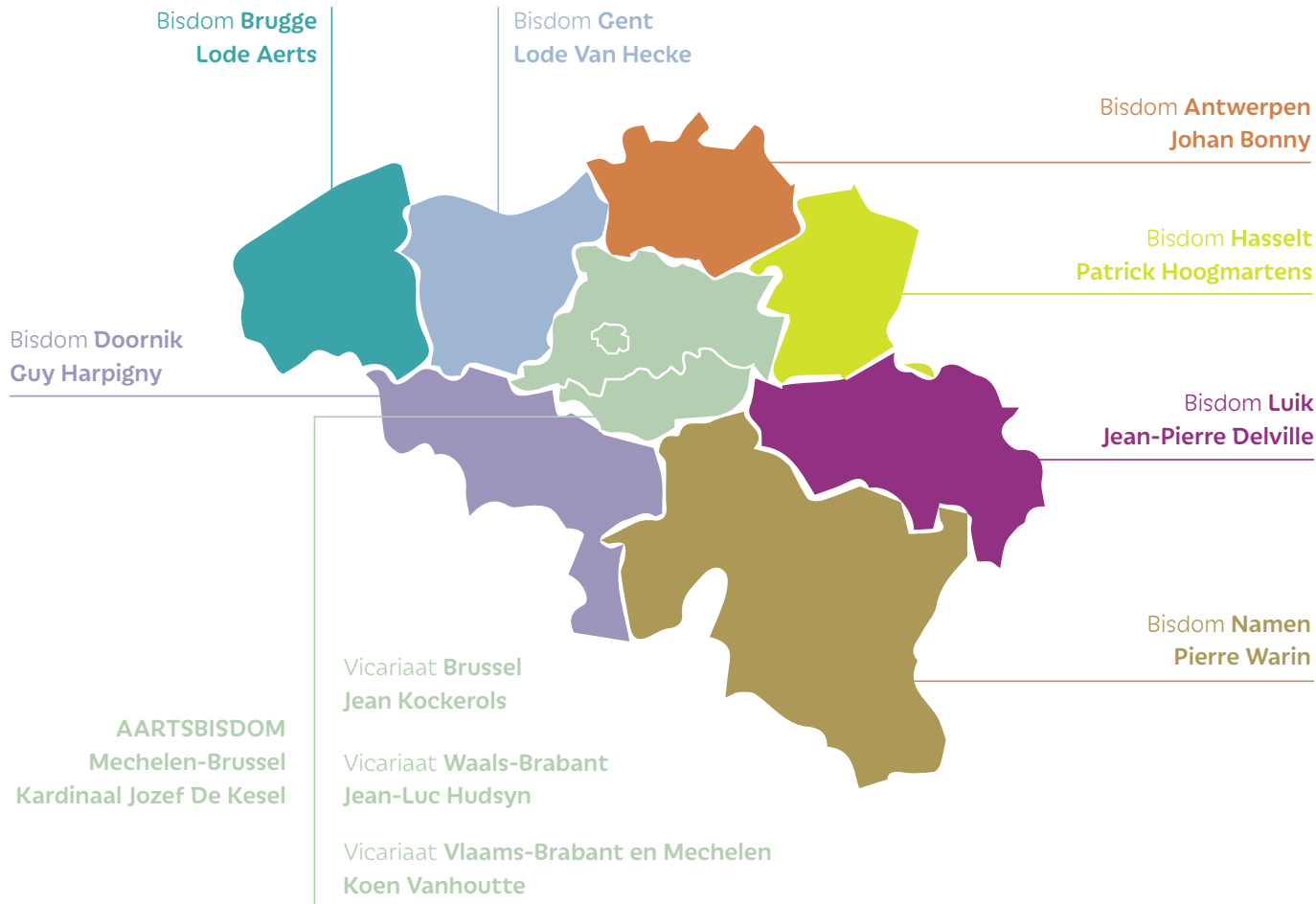
26,4 vte werknemers

245 vrijwilligers

18.000 leden

**KVG-Vorming ijvert
voor een inclusieve
samenleving en de
emancipatie van
alle personen met
een handicap**

© KVC

© Frank Bahnmüller

Aartsbisdom Mechelen-Brussel

Kardinaal Jozef De Kesel

015 21 65 01

secr.mgr.dekesel@diomb.be

© Frank Bahnmüller

Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen

Koen Vanhoutte

015 29 84 51

hulpbisschop@vlbm.be

© Hellen Marçaga

Vicariaat Brussel

Jean Kockerols

02 533 29 11

vicariaat.generaal.brussel@skynet.be

© Luc Hilderson

Vicariaat Waals-Brabant

Jean-Luc Hudsyn

010 23 52 74

jlhudsyn@bwcatho.be

© Kerknet

Bisdom Gent

Lode Van Hecke

09 225 16 26

secretariaat@bisdomgent.be

© Philippe Verhoeven

Bisdom Antwerpen

Johan Bonny

03 202 84 30

secretariaat@bisdomantwerpen.be

© bisdom Brugge

Bisdom Brugge

Lode Aerts

050 33 59 05

secretariaat.bisdom.brugge@kerknet.be

© bisdom Hasselt

Bisdom Hasselt

Patrick Hoogmartens

011 28 84 40

patrick.hoogmartens@bisdomhasselt.be

Bisdóm Doornik

Guy Harpigny

069 45 26 59

guy.harpigny@evechetournai.be

Bisdóm Namen

Pierre Warin

081 25 10 80

mgrwarin@skynet.be

Bisdóm Luik

Jean-Pierre Delville

04 230 31 57

secretariat.mgrdelville@evechedeliege.be

